

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्र.पापायु २००५/प्रक्र.२९/पायु ०७,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ दिनांक :- २४ मार्च, २००५.

- बाबत :- १) शासन निर्यात राजी मुरकट व स्वच्छता विभाग क. प्रापापु १००४/प्रक. ४७/प्रापु ०७, दिनांक २ एप्रिल, २००४.
२) केंद्र शासनाच्या आदिवासी कल्याण समितीच्या अ. नं. पत्र क. १७०१४/१०/२००४ एस. ऑन्ड एम. दिनांक २२ डिसेंबर, २००४.

अथवा प्रमाणः ॥

केंद्र स्थापनाने घासीन पाणी पुरवठा कार्यक्रम लोकसहभाग, मागणी आधारित, समुहिक निर्णय प्रक्रिया व विकेंद्रित अंमलबजावणी या तत्वावर राबविण्यासाठी "क्षेत्र सुधारणा कचरती प्रकल्प" देशातील काही निवडक जिल्ह्यात सन १९९९ पासून सुरू केला. त्यात महाराष्ट्रातील रायगड, धुळे, नांदेड व अमरावती या चार जिल्ह्यांचा समावेश आहे.

२. “श्रेष्ठ सुधारणा पद्धती प्रकल्प” सुधारित करून ती संपूर्ण देशाला राज्यविषयाच्या निर्बंध छंद शासनाने घेतला व त्याला “स्वजलचारा” असे नावाभिदान देण्यात आले आहे. “स्वजलचारा” योजनेबाबत मार्गदर्शक सूचना केंद्र शासनाने २००३ मध्ये निर्गमित केल्या आहेत. या प्रती सर्व जिल्हा परिषदांना वितरित करण्यात आल्या आहेत. या सूचनानुसार ग्रामीण पट्टी पुरवठा योजनेच्या निवड, नियोजन, अंमलबजावणी व देखभाल दुरुवतीची संपूर्ण जबाबदारी ग्राम स्तरावर सोपविण्यात आली असून जिल्हा स्तरावर देवायत राज व्यवस्थेची व राज्य स्तरावर राज्य शासनाची या योजनेबाबत भूमिका व जबाबदारी स्पष्ट करण्यात आली आहे. व सूचनानुसार स्वजलचारा व संपूर्ण स्वच्छता अभियान या वेळ हासन पुरस्कृत प्रकल्पांच्या राज्य स्तरावरील अंमलबजावणीसाठी राज्यस्तरावर एक स्वतंत्र “राज्य पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन” तयार, जिच्या स्तरावर “जिल्हा कार्यकारी समिती” घडवून करण्याबाबत संदर्भातील दिनांक २ एप्रिल, २००४ च्या शासन निर्णयान्वारे अदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

२. फेड शासन पुरस्कृत स्थित वंग प्राचीन पाणी पुरवठा कार्यक्रमा, स्वतन्त्रधारा व संपूर्ण स्वच्छता अभियान याद्वारे प्राचीन भागात पिण्याचे पाणी व स्वच्छतेच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. आदिवासी लाभोपार्जनील कार्यक्रमाबरोबरच हे कार्यक्रमांनी आदिवासी संघात राबविले जातील याची खातराची घेणे आवश्यक आहे. हे ठरविण्यात येऊन फेड शासनाचा संयुक्त पुरवठा विभाग व आदिवासी कार्य मंत्रालय यांच्या सचिवांची

वेळक दिनांक २४ जून, २००४ रोजी झाली. या बैठकीनेल निर्णयानुसार केंद्र शासनाच्या आदिवासी कार्य मंत्रालयाने संदर्भातील २ येथील दि २२ डिसेंबर, २००४ च्या अर्धे शासकीय पत्राने कळविले आहे की, राज्याच्या आदिवासी क्षेत्रातील स्वभाषावाली पिढ्यांचे पाणी पुरविले व स्वच्छतेच्या सुविधा उपलब्ध करणे या कार्यक्रमांचा पूर्ण लाभ मिळत्या यादीच्या राज्य आणि जिल्हा स्तरावरील अधिकार्यांत योग्य समन्वय असताना वादग्रस्त मुख्य सचिव्याच्या अध्यक्षतेखालील राज्य पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनमध्ये सहित, आदिवासी विकास यांचा अर्धज जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनमध्ये जिल्हा आदिवासी कल्याण अधिकारी यांचा समावेश करावा.

शासन निर्णय :

राज्याच्या आदिवासी क्षेत्रातील लाभार्थ्यांना पिढ्यांचे पाणी पुरविले व स्वच्छतेच्या सुविधा उपलब्ध करणे या कार्यक्रमांचा पूर्ण लाभ मिळत्या यादीच्या समन्वय असताना वादग्रस्त मुख्य सचिव्या संदर्भातील क्रमांक २ येथील दिनांक २ एप्रिल, २००४ च्या शासन निर्णयाअन्वये घेतिले करण्यात आलेल्या

- १) राज्य पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनच्या **जिल्हा समिती**मध्ये प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग यांचा सदस्य म्हणून समावेश करण्यात येत आहे.
- २) राज्य पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनच्या **कार्यकारी समिती**मध्ये उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग यांचा सदस्य म्हणून समावेश करण्यात येत आहे.
- ३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्या अध्यक्षतेखालील **जिल्हा कार्यकारी समिती**मध्ये प्रधान अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचा सदस्य म्हणून समावेश करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या संदेशानुसार व बाबत.

२६/०६/०४
(सचिव ठाकरे)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति.

१. या.स.अ.म.म.म., महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव.
२. या. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
३. या. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
४. या. अत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव
५. या. कल्याणची आजी. अर्धे आजीवनी अर्जित